

Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru
9 Rhagfyr 2022

TEITL: Cynllun Twf Gogledd Cymru - Cronfa Cyflawni'r Portffolio 2023-24
AWDUR: Alwen Williams, Cyfarwyddwr Portffolio
Hedd Vaughan-Evans, Pennaeth Gweithrediadau

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw gosod y cynnig i sefydlu Cronfa Cyflawni'r Portffolio i gefnogi'r gwaith o gyflawni prosiectau yn ystod blwyddyn ariannol 2023-24.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Bod y Bwrdd yn cytuno i sefydlu Cronfa Cyflawni Portffolio ar gyfer 2023-24 a chlustnodi hyd at £7m o'r £20m o gyllid y Cynllun Twf nad yw wedi'i glustnodi a ryddhawyd i'r gronfa hon yn sgil y ffaith fod prosiectau Safle Strategol Allweddol Bodelwyddan a Fferm Sero Net Llysfasi wedi'u tynnu'n ôl.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Fel sydd wedi'i nodi yn yr adroddiad.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth y Bwrdd Uchelgais a Llywodraethau Cymru a'r DU gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.

4.2. Mae gan Gynllun Twf Gogledd Cymru broses rheoli newid yn ei lle i sicrhau bod newidiadau posib i sgôp y Cynllun Twf a'r prosiectau yn cael eu dal, eu hasesu a lle bo hynny'n berthnasol, eu hystyried gan y Bwrdd.

4.3. Mae'r Cytundeb Twf Terfynol yn nodi sefyllfa'r bwrdd mewn perthynas â phrosiectau amgen posib:

"Rhaid i unrhyw brosiectau newydd neu amgen sydd i'w cyflwyno am ystyriaeth, ddangos eu bod yn cyflawni yn erbyn yr achos busnes rhaglen perthnasol ac amcanion yr achos busnes portffolio. Lle mae'r prosiectau hyn o fewn yr amlen ariannol gytûn bresennol ar gyfer y bartneriaeth, byddai angen i'r Bwrdd Uchelgais Economaidd wneud penderfyniad yn eu cylch."

4.4. Ym mis Medi 2022, fe wnaeth y Bwrdd gytuno ar gyfres o egwyddorion er mwyn adnabod prosiectau newydd yn cynnwys y bydd y Bwrdd yn ystyried, i ddechrau ac ar sail achos wrth achos, geisiadau gan brosiectau presennol ar gyfer cyllid ychwanegol sy'n bodloni cyfres o feini prawf.

Cronfa Cyflawni'r Portffolio 2023-24

- 4.5. Gan adeiladu ar yr egwyddor a fabwysiadwyd gan y Bwrdd ym mis Medi, mae'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn cynnig bod cyfran o'r cyllid a gaiff ei ryddhau o brosiectau Bodelwyddan a Llysfasi yn cael ei glustnodi i Gronfa Cyflawni'r Portffolio i gefnogi prosiectau aeddfed o fewn y portffolio sy'n gorfod ymdopi â chynnydd mewn costau neu faterion hyfywedd er mwyn gallu symud i gyflawni yn ystod 2023-24 (yn amodol ar benderfyniadau ar wahân gan y Bwrdd).
- 4.6. Byddai'r gronfa yn lliniaru'r risg o oedi pellach i brosiectau sy'n gorfod ymdopi â chynnydd mewn costau a materion hyfywedd ac yn rhoi mwy o sicrwydd o gyflawni a gwariant cyfalaf yn 2023-24.
- 4.7. Byddai'r gronfa ar gael i brosiectau gydag achos busnes sydd wedi'i gymeradwyo neu'r rheini sy'n ddigon aeddfed (e.e. wedi cwblhau adolygiad Porth 2) a allai symud ymlaen i gyflawni yn ystod 2023-24.
- 4.8. Piblinell gwariant cyfalaf disgwylidig y Cynllun Twf ar gyfer 2023-24 fel y nodir yn Achos Busnes Portffolio 2022 yw £29.5m Byddai pedwar prosiect yn bodloni'r meini prawf uchod ar hyn o bryd a byddant yn gymwys i gyflwyno cynigion am gyllid ychwanegol i alluogi cyflawni:
- Yr Ychydig % Olaf (OBC wedi'i Gymeradwyo)
 - Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Dinbych (Porth 2 wedi'i gwblhau)
 - Canolfan Opteg a Pheirianneg Menter (OBC wedi'i Gymeradwyo)
 - Canolbwynt Economi Gwledig Glynllifon (OBC wedi'i Gymeradwyo)
- 4.9. Ystyrir bod clustnodi £7m i Gronfa Cyflawni'r Portffolio yn ddigonol i sicrhau bod tri o'r prosiectau yn symud ymlaen i gyflawni yn 2023-24, gyda chyfleoedd ariannu eraill ar gael ar gyfer y prosiect Ychydig % Olaf.
- 4.10. Pe byddai'r Bwrdd yn cefnogi sefydlu'r gronfa, byddai'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn gweithio gydag arianwyr y prosiectau perthnasol i ddod â chynigion am gyllid ychwanegol i'r prosiectau hyn ymlaen i gyfarfod nesaf y Bwrdd.
- 4.11. Byddai disgwyl i'r cynigion lynu at yr egwyddorion a gadarnhawyd yn flaenorol gan y Bwrdd er mwyn ystyried ceisiadau am gyllid ychwanegol:
- gall prosiectau arddangos rhesymeg glir am unrhyw gynnydd mewn costau;
 - gall prosiectau arddangos bod opsiynau er mwyn lleihau cost/sgôp wedi'u gwerthuso;
 - gall prosiectau dystiolaethu bod y busnes yn parhau i gyflawni gwerth am arian a chymhareb cost budd cadarnhaol;
 - gall prosiectau wneud cais am gyfran o'r gost ychwanegol ac yn gallu arddangos pam na all ariannwr y prosiect ysgwyddo'r costau ychwanegol yn llawn neu wneud hynny drwy ffynonellau cyllid eraill.
- 4.12. Byddai unrhyw benderfyniad gan y Bwrdd i glustnodi cyllid ychwanegol i brosiect o'r Gronfa Cyflawni'r Portffolio yn un dros dro gyda phrosiectau yn dal i orfod cael cymeradwyaeth i achos busnes llawn (FBC) neu achos cyfiawnhad busnes (BJC) i sicrhau'r cyllid.
- 4.13. Gallai unrhyw gyllid nad yw wedi'i glustnodi unwaith mae'r Bwrdd wedi ystyried y ceisiadau hyn (yn amodol ar benderfyniad ar wahân gan y Bwrdd) naill ai gael ei gadw yn y gronfa i alluogi ystyried ceisiadau pellach yn ddiweddarach neu gael ei drosglwyddo i'r gronfa prosiectau newydd i gynyddu'r cyllid sydd ar gael i brosiectau newydd.

Asesiad Risg

- 4.14. Mae'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn cydnabod y risgiau sydd ynghlwm â sefydlu'r gronfa, yn benodol ei bod yn lleihau faint o gyllid sydd ar gael ar gyfer prosiectau newydd i gyflawni yn erbyn targedau'r Cynllun Twf.
- 4.15. Mae'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn ystyried bod y cynnig hwn yn ddull cyfraneddol, gan gydnabod y materion chwyddiant cost sy'n wynebu prosiectau ac yn cydbwysu'r angen i alluogi cyflawni yn erbyn yr angen i adnabod prosiectau newydd.
- 4.16. Dylid nodi y byddai'r Gronfa Cyflawni'r Portffolio yn fecanwaith benodol i alluogi cyflawni yn 2023-24 ac unwaith y bydd y £7m wedi'i glustnodi ni ellid ystyried ceisiadau pellach am gyllid. Felly, mae risg yn parhau ar gyfer y dyfodol y gallai chwyddiant costau arwain at yr angen am gyllid ychwanegol i brosiectau, yr angen i ail-sgopio i gyd-fynd ag amlenni ariannu a glustnodir neu gael eu tynnu'n ôl.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Cedwir cyllid sydd wedi'i glustnodi dros dro i brosiect sydd wedi'i dynnu'n ôl o Gynllun Twf Gogledd Cymru o fewn y portffolio ehangach ac mae'r penderfyniad ar brosiect neu brosiectau amgen yn fater i'r Bwrdd Uchelgais ei benderfynu. Mater i'r Bwrdd Uchelgais ei bennu yw'r penderfyniad i ail-glustnodi cyllid o fewn y Cynllun Twf hefyd.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae'r Cytundeb Twf Terfynol y cytunwyd arno rhwng partneriaid y Bwrdd Uchelgais, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn amlinellu'r paramedrau eang y mae'n rhaid i broses i adnabod prosiectau newydd neu amgen lynu wrthynt.
- 6.2. Yn unol â Chytundeb Llywodraethu 2 a'r Cynllun Busnes Cyffredinol, bydd ail-glustnodi cyllid o fewn y Cynllun Twf yn fater i'r Bwrdd Uchelgais benderfynu arno o fewn yr amlen fforddiadwyedd gytûn ar gyfer y bartneriaeth a lle mae'r prosiectau'n cyflawni yn erbyn amcanion y Cynllun Twf a'i raglenni.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro - Awdurdod Lletya:

“Fe nodir yn yr adroddiad fod y Bwrdd Uchelgais a ‘r cyfrifoldeb am reoli y prosiectau o fewn y Rhaglenni. Mae’r rhesymeg yn briodol ar gyfer sefydlu y gronfa yma yn ymateb rhesymegol i’r heriau sydd yn wynebu rhai prosiectau a chyflawni. Mae’n hanfodol fod y gronfa yn ddarostyngedig i feini prawf gwrthrychol a threfn gwirio a craffu yr achos ar gyfer ymyrraeth a cynigir hyn yn yr adroddiad.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol (Swyddog Adran 151 yr Awdurdod Lletya):

“Mae’r risg o chwyddiant costau, ac effaith hynny ar y gallu i wireddu cynlluniau Uchelgais Gogledd Cymru, yn un sylweddol. Bydd sefydlu’r gronfa yma yn cyfrannu at liniaru’r risgiau yma a felly rwyf yn cefnogi’r penderfyniad a geisir. Bydd angen bod yn glir, fodd bynnag, am y meini prawf angenrheidiol ar gyfer defnydd y gronfa pan ddaw’r amser i wneud hynny.”